

Burnier

12 maart 1997 - verschenen in nr.11

Op de cover van De Groene van 19 februari treffen we een spotprent van Paul van der Steen. Zijn object is mevrouw Prof. Dr. C.I. Dessaur, als auteur bekend onder het pseudoniem Andreas Burnier. In de spotprent wordt gebruik gemaakt van verschillende clichés ten aanzien van negatieve beeldvorming over vrouwelijke intellectuelen, joden en vrouwelijke homoseksuelen.

Het effect zit hem in de handige vermenging der clichés, waarmee aldus een uiterst cynisch toonbeeld is geschapen van de liberale geest die heden ten dage door onze onafhankelijke linkse journalistiek waait. Nu is De Groene natuurlijk méér dan alleen maar links en onafhankelijk. Ik bedoel: waarom zou je je als onwetende lezer, goj en nog vrouw óók, ongerust maken over een antisemitische en vrouwvijandige cover, als in diezelfde aflevering de scheidend hoofdredacteur, net thuis van zijn bedevaart naar Bachs Golgotha, druk doende is twee vermeende antisemieten (Bloem en Ter Braak) aan het kruis te spijkeren. Zonder erbarmen! En als in diezelfde aflevering ook Annemarie Grewel zèlf intiem en ontroerd met haar joodse kennissen in de weer is (Lopes Dias).

Juist als buitenstaander zie je wat zich hier afspeelt: Dessaur stáát er wel in, er worden aan haar maar liefst drie artikelen en zes pagina's gewijd, maar Dessaur kòmt er niet in. Hoe goed zij ook haar best doet met haar Rabbi, ze mag niet meedoen. Drie schriftgeleerden hebben haar denkbeelden gewikt en gewogen, de afhandeling is zeer uitvoerig, maar het eindoordeel van de grijze baarden is helaas negatief. Bij De Groene is Dessaur - alweer - aan een verkeerd adres: 'Hoe komt u aan de Davidster, mevrouw?' De belhamel die de terechtstelling op de cover mag voltrekken toont ons, zelf van niets wetend, het identiteitsprobleem waarvoor Andreas Burnier ons onafhankelijke blaadje heeft gesteld.

Maarn, PROF. DR. ETTY MULDER

En daar reageerde Paul van der Steen weer op:

Burnier (2)

26 maart 1997 – verschenen in nr. 13

De redactie van De Groene vroeg mij een tijdje geleden een karikatuur te tekenen van mevrouw Andreas Burnier. U heeft het resultaat op de cover van 19 februari kunnen bewonderen. Of misschien vond u het lelijk, of helemaal niets. Allemaal best.

Nu vond prof. dr Etty Mulder iets heel anders. In een ingezonden brief meldde zij twee weken geleden dat de beelden rondom het portret clichés zijn 'ten aanzien van negatieve beeldvorming over vrouwelijke intellectuelen, joden en vrouwelijke homoseksuelen'. Zij maakt zich ongerust over een 'antisemitische en vrouwvijandige cover'. Ik fris de lezer nog even op, we hebben het hier over het karikaturale portret van mevrouw Burnier, gestoken in een voor haar karakteristiek mannenkostuum, met een davidster om de hals en staande op een roze driehoek, een beetje zoals het homomonument bij de Westerkerk in Amsterdam.

Wat een hoop lelijks krijg ik van professor Mulder om de oren. Mijn god, kan zij dat nog eens uitleggen? Het duizelt mij. Of nee, laat ik mijzelf verklaren: de elementen die ik gebruikte zijn universele symbolen van jodendom en homoseksualiteit, niet meer en niet minder. Ook al weet ik dat er diepe kwetsbaarheid en gekwetstheid achter de symbolen schuilgaan, ik gebruik ze als gewone illustraties, als verluchting, in karikaturale vorm. Dat is mijn vak, karikaturist. Daar ben ik soms een belhamel in, zoals mevrouw Mulder mij treffend toevoegt.

Maar wat ze mij voorts toevoegt, maakt me boos. Ze interpreteert namelijk de bedoeling achter mijn afbeelding, en veroordeelt aan de hand daarvan. Er bestaan veroordelingen op huidskleur, op ras, op sekse. Zij veroordeelt ook op uiterlijkheden, namelijk op mijn beeldvorm.

Daarenboven werkt de zware opeenstapeling van al haar lelijke woorden inflatoir: antihomo, antivrouw en antisemiet is te veel. Zoals bij de bekende gebochelde homoseksuele joodse neger met aids.

Men mag mij, of liever de redactie van De Groene die mij uitnodigde, toegrommen dat het geschreven portret van mevrouw Burnier niet met karikaturale beelden geïllustreerd dient te worden. Maar lukraak op uiterlijkheden afgaan en daarop veroordelen slaat nergens op. Prof. Mulder strijdt daar zelf tegen.

Amsterdam, PAUL VAN DER STEEN, illustrator